

Sygn. akt VI GC 1511/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Justyna Wyrwas – Oliwkiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Elżbieta Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2020 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy z powództwa D. G. (G.) i Ł. O. (O.)

przeciwko (...)Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego (...)Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powodów D. G. i Ł. O. jako współników spółki cywilnej kwotę 2.815,80 zł (dwa tysiąca osiemset piętnaście złotych 80/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 10 kwietnia 2019 roku do dnia zapłaty;
- 2) oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- 3) zasądza od powodów jako współników spółki cywilnej na rzecz pozwanego 143,72 zł (sto czterdzieści trzy złote 72/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Justyna Wyrwas – Oliwkiewicz

Sygn. akt VI GC 1511/19

UZASADNIENIE

W dniu 23 marca 2018 roku powodowie Ł. O. i D. G., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...)spółka cywilna w C., wystąpili przeciwko pozwanemu (...) Spółce Akcyjnej w W. z pozwem o zapłatę kwoty 6.640,80 zł netto wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia złożenia pozwu i o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu podali, na skutek zdarzenia z 8 października 2018 roku poszkodowany A. F. pozbawiony został możliwości korzystania ze swojego pojazdu. Poszkodowany zawarł z powodami umowę wynajmu samochodu, a następnie zbył na ich rzecz przysługującą mu wobec pozwanego wierzytelność o wypłatę odszkodowania w części dotyczącej kosztów korzystania z samochodu zastępczego. Koszt najmu wyniósł 9.741,60 zł brutto. Uszkodzony pojazd był wykorzystywany przez poszkodowanego do prowadzenia działalności gospodarczej, poszkodowany uiścił zatem na rzecz powodów 1.821,60 zł tytułem 100 % podatku VAT, do odliczenia którego był uprawniony. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił częściowe odszkodowanie w kwocie 1.279,20 zł (k. 2-8).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 29 maja 2019 roku uwzględniono żądanie powodów w całości (k. 34).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Kwestionował wysokość przyjętej przez powoda dobowej stawki najmu oraz czas najmu pojazdu zastępczego. Wskazał, że błędnie wypłacił odszkodowanie w kwocie 1.279,20 brutto, uznając stawkę 79,95 zł brutto za 16 dni najmu, zamiast wypłacić odszkodowanie w kwocie stanowiącej sumę stawki 65,00 zł netto i 16 dni najmu. Podał, że oferował poszkodowanym najem pojazdu zastępczego w wypożyczalni współpracującej z pozwanym oraz poinformował ich o akceptowanej przez pozwanego stawce w razie wynajmu pojazdu zastępczego we własnym zakresie. (k. 40-42).

Sąd ustalił co następuje:

W wyniku kolizji drogowej z 8 października 2018 roku uszkodzony został samochód marki R. (...) o nr rejestracyjnym (...), będący własnością A. F.. Sprawca zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. Poszkodowany był uprawniony do odliczenia podatku VAT. Uszkodzony pojazd należał do segmentu (...). **(bezsporne)**

Uszkodzony pojazd był używany przez poszkodowanego do prowadzenia działalności gospodarczej w ten sposób, że korzystał z niego przedstawiciel handlowy zatrudniony przez poszkodowanego. W dniu 9 października 2018 roku poszkodowany zawarł z powodami umowę najmu pojazdu zastępczego marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) za 110,00 zł netto (135,30 zł brutto) za dzień. Pojazd zastępczy został zwrócony 19 grudnia 2018 roku. **(dowód: umowa najmu k. 17, faktura k. 18, zeznania świadka A. F. k. 117-118)**

W dniu 11 października 2018 roku poszkodowany telefonicznie zgłosił szkodę pozwanemu. **(dowód: zeznania świadka A. F. k. 117-118)**

W dniu 15 października 2018 roku pozwany sporządził kosztorys naprawy i wycenę pojazdu **(dowód: wycena i kosztorys pozwanego k. k. 101-106)**

Poszkodowany kilkakrotnie dzwonił do pozwanego o informacje w sprawie przedłużającego się postępowania likwidacyjnego. Pismem z 6 listopada 2018 roku pozwany poinformował, że oczekuje na zakończenie przez jednostkę policji postępowania wyjaśniającego. Decyzją z 10 grudnia 2018 roku pozwany poinformował poszkodowanego, że szkoda w pojeździe ma charakter szkody całkowitej i przyznał odszkodowanie w kwocie 4.270,00 zł. **(dowód: pismo pozwanego k. 100, decyzja pozwanego k. 99, wyliczenie szkody)**

Po przyznaniu wynagrodzenia poszkodowany nie zakupił nowego pojazdu, ustalił ze swoim pracownikiem, że będzie korzystał ze swojego samochodu, a poszkodowany będzie ponosił związane z tym koszty. **(dowód: zeznania świadka A. F. k. 117-118)**

W dniu 19 grudnia 2018 roku powodowie obciążyli poszkodowanego fakturą VAT na łączną kwotę 9.741,60 zł brutto (w tym 1.821,60 zł tytułem VAT) za najem pojazdu zastępczego przez okres 72 dni (72 x 110,00 zł netto). **(dowód: faktura k. 18)**

W dniu 19 grudnia 2018 roku poszkodowany zawarł z powodami umowę przelewu wierzytelności w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługującego mu względem pozwanego z tytułu szkody z 8 października 2018 roku **(dowód: umowa cesji k. 16)**

W piśmie z 19 grudnia 2018 roku poszkodowany wskazał, że nie otrzymał od pozwanego propozycji najmu pojazdu zastępczego ani nie został przez niego poinformowany o akceptowanych stawkach za wynajem. **(dowód: oświadczenie k. 19, zeznania świadka A. F. k. 117-118)**

Poszkodowany zapłacił powodom 1.821,60 zł tytułem podatku VAT wskazanego w fakturze za najem pojazdu zastępczego. Pozwany wypłacił powodom 1.279,20 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przez okres 16 dni przy przyjęciu stawki 79,95 zł brutto za dobę. **(okoliczność bezsporna, zeznania świadka A. F. k. 117-118, dowód: decyzja z 7 stycznia 2019 roku k. 126)**

W dniu 8 stycznia 2019 roku powodowie zwrócili się do pozwanego o dopłatę 6.640,80 zł netto w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Pozwany odmówił wypłaty dalszego odszkodowania. **(dowód: pismo powodów k. 29, decyzja pozwanego k. 30)**

Sąd oddalił wniosek powodów o dopuszczenie dowód z dokumentów dołączonych przy piśmie z 27 września 2019 roku (tj. informacji o zasadach wynajmu auta zastępczego oraz dowodu wydania auta zastępczego za pośrednictwem pozwanej w innej sprawie) jako nieistotnych w sprawie. Przedłożone dokumenty dotyczą szkody z 2019 roku, a nie z 2018 roku, nie wiadomo, czy dotyczą jednej szkody, czy zostały zgromadzone w różnych sprawach, ponadto nie sposób ustalić, czy „(...)” sp. z o.o. we W. współpracuje z pozwanym .

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powodowie wywodzili swe roszczenie z umowy przelewu wierzytelności przysługującej poszkodowanemu wobec sprawcy szkody, ubezpieczonego u pozwanego w ramach umowy ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Stosownie do art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Podstawowym aktem prawnym regulującym kompleksowo ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z ruchem pojazdu mechanicznego jest ustawa z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 ze zm.) – dalej zwana ustawą. Jej przepisy stanowią *lex specialis* względem art. 822 § 1 k.c., a w sprawach nieuregulowanych stosuje się przepisy kodeksu cywilnego (art. 22 ustawy).

Zgodnie z art. 34 ustawy z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 ustawy). Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy odszkodowania ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Kierujący pojazdem ponosi odpowiedzialność za szkody na mieniu, jak i na osobie, wyrządzone w związku z ruchem pojazdu, na zasadzie winy na podstawie art. 415 k.c.

W myśl 361 § 1 i 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła i naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Jak wskazano w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku „odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej. Ubezpieczyciel ponosi - na

podstawie art. 471 k.c. - odpowiedzialność za szkodę wskutek zwłoki w spełnieniu świadczenia ubezpieczeniowego". Jednocześnie jednak w uzasadnieniu wskazano, iż „nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2, 362 i 826 § 1 k.c.). Na dłużniku powinien w związku z tym ciążyć obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji - gwarancyjnej ubezpieczyciela, co mogłoby prowadzić do odczuwalnego wzrostu składek ubezpieczeniowych”.

Pozwany przyznał co do zasady swoją odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną w należącym do poszkodowanych pojeździe przez osobę objętą u niego obowiązkowym ubezpieczeniem posiadaczy pojazdów mechanicznych. Nie kwestionował też legitymacji procesowej powoda.

Sporna między stronami była wysokość stawki najmu pojazdu zastępczego oraz uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego.

Zgodnie z art. 6 k.c. to na powodach, a nie na pozwanym, ciążył obowiązek wykazania, iż koszty najmu opisane w wystawionej przez niego fakturze spełniają wyżej opisane warunki. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa bowiem na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Samo zaś twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (wyrok SN I PKN 660/00 z 22.11.2001r., Wokanda 2002/7-8/44).

Pozwany podniósł, że poinformował poszkodowanego o możliwości najmu pojazdu zastępczego oraz o możliwości weryfikacji kosztów najmu do ustalonych przez siebie stawek w przypadku najmu pojazdu we własnym zakresie, o czym świadczy treść internetowego formularza zgłoszenia szkody, w którym wskazano na możliwość zorganizowania najmu pojazdu oraz stawkę stosowaną przez wypożyczalnię współpracującą z pozwaną – w segmencie B do 80 zł netto, w zależności od czasu najmu. Pozwany powoływał się też na pismo z 12 października 2018 roku, do którego miał być dołączony załącznik w postaci informacji o zasadach wynajmu pojazdu zastępczego, w którego treści wskazano, że w przypadku najmu pojazdu zastępczego klasy (...) przez okres do 7 dni akceptowana przez pozwanego stawka najmu wynosi 80,00 zł netto, a powyżej 7 dni - 65 zł netto za dzień najmu. W ocenie sądu przedstawione przez pozwanego dowody nie były wystarczające do tego by uznać, że pozwany skutecznie złożył poszkodowanemu ofertę zorganizowania najmu pojazdu zastępczego za jego pośrednictwem. Jeżeli chodzi o przedstawiony przez pozwanego wydruk ze zgłoszenia szkody, to jego wartość dowodowa jest znikoma. Nie wiadomo bowiem kto i kiedy go sporządził. Wbrew twierdzeniom pozwanego poszkodowany wskazał, że szkodę zgłosił telefonicznie (a nie przez Internet jak wskazał w sprzeciwie pozwany), zatem to nie poszkodowany wypełniał formularz, a raczej nieznaną co do tożsamości pracownikiem pozwanego, który odebrał zgłoszenie telefoniczne. Jeżeli chodzi o pismo z 12 października 2018 roku, to pozwany nie dołączył dowodu jego nadania czy doręczenia poszkodowanemu, ponadto z jego treści nie wynika by były do niego dołączone załączniki. Dodatkowo w treści zeznań świadek nie potwierdził jednoznacznie otrzymania ww. informacji, a w oświadczeniu złożonym dwa lata wcześniej wskazał, że pozwany nie proponował mu wynajęcia samochodu zastępczego ani nie informował o akceptowanych stawkach w razie najmu organizowanego w własnym zakresie.

Niezależnie od powyższego, na powódzie spoczywał obowiązek przedstawienia odpowiednich dowodów celem wykazania, że przyjęta przez niego stawka nie odbiega znacząco od przeciętnych cen na rynku właściwym co do zasady z uwagi na miejsce zamieszkania poszkodowanego. Ustalenie tej okoliczności wymagało wiadomości specjalnych, tymczasem mimo obowiązkowi udowodnienia tych faktów powódzie nie wnosili o przeprowadzenie w sprawie dowodu z opinii biegłego na tę okoliczność.

W konsekwencji dla ustalenia wysokości zasadnych kosztów najmu sąd przyjął stawkę najmu przyjętą przez pozwanego tj. 65,00 zł netto.

Jeżeli chodzi o uzasadniony okres najmu, to pozwany przyjął, że powinien wynieść on 16 dni, a powodowie wskazywali na okres 72 dni. I w tym zakresie ciężar dowodu spoczywał na powodzie jako na stronie, która z okoliczności wywodziła korzystne dla siebie skutki prawne.

W okolicznościach faktycznych sprawy ustalenie uzasadnionego czasu najmu nie wymagało wiadomości specjalnych, gdyż bezspornym było, że w sprawie zachodził przypadek szkody całkowitej tj. sytuacja, gdy naprawa pojazdu jest ekonomicznie nieopłacalna. W takim przypadku brak jest podstaw do wyliczania uzasadnionego okresu naprawy pojazdu.

Jak wskazano w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 roku (sygn. akt III CZP 76/13, publ. OSNC 2014/9/85, LEX nr 1392609, G.Prawna 2013/233/5, Biul.SN 2013/11/13-14) „w razie tzw. szkody całkowitej, tj. uszkodzenia pojazdu w stopniu wyłączającym możliwość jego naprawy, albo jeżeli koszt naprawy pojazdu jest znacznie wyższy od jego wartości przed uszkodzeniem, świadczenie pieniężne ubezpieczyciela obejmuje kwotę odpowiadającą różnicy wartości pojazdu sprzed i po wypadku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2002 r., V CKN 903/00, OSNC 2003, nr 1, poz. 15). W takim przypadku należy przyjąć, że w zakres szkody pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym wchodzi koszty najmu pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia nowego pojazdu. Ustalenie, jakie skutki pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zderzeniem szkodzącym następuje przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego oraz - niekiedy - zasad nauki, a także na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00, "Izba Cywilna" 2002, nr 12, s. 40 oraz z dnia 8 września 2004 r., IV CK 672/03, niepubl.).

Jak wynikało z zebranego w sprawie materiału dowodowego, poszkodowany wynajął pojazd zastępczy 9 października 2018 roku. Decyzją z 10 grudnia 2018 roku pozwany poinformował poszkodowanego, że szkoda w pojeździe ma charakter szkody całkowitej i przyznał odszkodowanie. Jak wynika z zeznań poszkodowanego, po wypłacie nie zakupił on pojazdu, a uzgodnił ze swoim pracownikiem zasady rozliczeń kosztów używania jego prywatnego pojazdu do celów służbowych. Pozwany nie wykazał kiedy doręczył poszkodowanemu wycenę pojazdu datowaną na 15 października 2018 roku. Również okoliczność wypłaty odszkodowania po 2 miesiącach od zgłoszenia szkody, nie może obciążać poszkodowanego. Poszkodowany zeznał, że w związku z przedłużającym się postępowaniem likwidacyjnym zwracał się kilkakrotnie do pozwanego o wyjaśnienia, na które odpowiadano mu, że sprawa jest w toku. Biorąc to pod uwagę sąd przyjął, że w tym zakresie poszkodowany nie naruszył obowiązku minimalizacji szkody.

Mając na uwadze powyższe sąd uznał za zasadny najem pojazdu zastępczego przez 63 dni tj. od 9 października 2018 rok do 10 grudnia 2018 roku (data decyzji o uznaniu szkody za całkowitą i ustaleniu wysokości odszkodowania). Dalszy najem pojazdu zastępczego nie był uzasadniony, ponieważ poszkodowany nie zamierzał kupić nowego pojazdu.

W konsekwencji uznać należało, że uzasadnione koszty najmu obejmowały kwotę 4.095,00 zł netto (63 dni x 65,00 zł netto).

Mając to na uwadze, w oparciu o powołane na wstępie przepisy, sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów jako współników spółki cywilnej kwotę 2.815,80 zł (stanowiącą różnicę między kwotą 4.095,00 zł, a kosztami najmu faktycznie wypłaconymi przez pozwanego – 1.279,20 zł). O odsetkach orzeczono w oparciu o art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy, zasądzając od 10 kwietnia 2019 roku. tj. od dnia wniesienia pozwu – zgodnie z żądaniem powodów.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia między stronami biorąc pod uwagę wynik sprawy.

Koszty procesu obejmowały łącznie 3.984,00 zł, z czego:

- powód poniósł 2.167,00 zł (333,00 zł – tytułem opłaty stosunkowej od pozwu, 1.800,00 zł – tytułem wynagrodzenia pełnomocnika obliczonego zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), 34,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictw udzielonych przez powodów,
- pozwany poniósł 1.817,00 zł (1.800,00 zł – tytułem wynagrodzenia pełnomocnika obliczonego zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) , 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Powód wygrał sprawę w 42% (z dochodzonej kwoty 6.640,80 zł zasądzono na jego rzecz 2.815,80 zł), zatem powinien pokryć koszty procesu w 58 % tj. w kwocie 2.310,72 zł (58% z 3.984,00 zł), a pozwany w 42% tj. w kwocie 1.673,28 zł (42 % z 3.984,00 zł). W konsekwencji Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów jako współników spółki cywilnej kwotę 143,72 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (różnica między kosztami należnymi a poniesionymi).

sędzia Justyna Wyrwas - Oliwkiewicz